

Το έργο του Παναγιώτη Λυσιώτη

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχαλάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχαλάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τις ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelapaint@gmail.com ή eothonon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelapaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Σε ένα του ποίημα με τίτλο I bought a camera, η φωτογραφική μηχανή δεν αποτελεί ένα τεχνολογικό μέσο που επεκτείνει τις αισθητηριακές δυνατότητες του ανθρώπου. Αντικαθιστά τον άνθρωπο, γίνεται η ψυχή του, και ο άνθρωπος μετατρέπεται σε μηχανή, σε τεχνολογικό ενεργούμενο.

Μέρος 6ο

Αυτός είναι ο χρόνος βασικά που κυριαρχεί σήμερα στις τέχνες. Στο ψυχολογικό μυθιστόρημα αλλά και στις εικαστικές τέχνες. Θα το δούμε αυτό και στο έργο της Αντιγόνης Κεφαλά, που θα εξετάσουμε το έργο της αμέσως μετά.

Το έργο του Λυσιώτη της δεύτερης περιόδου, μας υπενθυμίζει πως ο άνθρωπος πια δεν είναι αντιμέτωπος με τη φύση, την οποία έχει μετατρέψει σε αντικείμενο μέσο της τεχνολογίας. Τώρα ο άνθρωπος είναι αντιμέτωπος με την τεχνολογία που εκείνος έφτιαξε, με τη δική του λογική. Αυτή διασπά το άτομο σε χίλια κομμάτια. Το μετατρέπει σε αντικείμενο και παίρνει τη θέση του αλλάζοντας τους ρόλους. Εφ' όσον η τεχνολογία επιδρά πάνω στο «μάτι», την διανοητική και εποπτική υπόσταση του ανθρώπου, ευνόητο είναι, να επιδρά και στην οντολογική κατάσταση του έργου τέχνης, το οποίο δεν μιμείται τη φύση, αλλά την κατασκευάζει. Το φανταστικό μάχεται με τα τεχνολογικά όπλα που έχει στη διάθεσή του, τον τεχνολογικό του τρομοκράτη.

Σε ένα του ποίημα με τίτλο I bought a camera, η φωτογραφική μηχανή δεν αποτελεί ένα τεχνολογικό μέσο που επεκτείνει τις αισθητηριακές δυνατότητες του ανθρώπου. Αντικαθιστά τον άνθρωπο, γίνεται η ψυχή του, και ο άνθρωπος μετατρέπεται σε μηχανή, σε τεχνολογικό ενεργούμενο.

I bought a camera

It wasn't just a black box to hang around my neck - it was a piece of precision - built machinery, something that would last a lifetime and give me the power to capture those special moments. And because I wanted my imagination to run free, I bought a camera with three added exposure modes, and a large choice of lenses!

Along with my purchase, however, came the necessity of using it, for

the camera, like vision itself, is dependent upon photographs. Soon it was also necessary to compare my photos with those of others. I was also compelled to compare my printing against that of professionals and inevitably I had to compare the camera itself with other cameras. Hand in hand with these obligations came

the fear of losing the camera, of having it stolen, of dropping and breaking it, of it being superseded and of having its batteries fail at the decisive moment.

I didn't just buy a camera.

Στο ποίημα αυτό αποτυπώνεται όλο το δράμα του «Είναι», το οποίο κάτω από τις πιέσεις που δέχεται από μια τεχνολογική κοινωνία, η οποία το έχει μετατρέψει σε αντικείμενο, γίνεται η «παύλα», ανάμεσα στο πνεύμα και το πράγμα. Αυτή η «παύλα», πιστοποιεί την πραγματικότητα δηλαδή ότι αυτά που λέμε και αυτά που απεικονίζουμε απέχουν από αυτά που συμβαίνουν. Αυτή η αδυναμία να καλυφθεί η διαφορά, προσδιορίζει το ψυχανέμισμα της σύγχρονης τέχνης.

Ο καλλιτέχνης δεν αγόρασε απλά μια κάμερα, αγόρασε μια τεχνολογία που όσο κι αν προέκτεινε την ικανότητα του ματιού, άλλο τόσο του ενέσπειρε την υποψία και το φόβο για το ανέφικτο και το ανείπωτο. Σε ένα άλλο του ποίημα με τίτλο The Valley, ο «ύπνος» από θετική κατάσταση ξεκούρασης έχει μετατραπεί σε κάτι αρνητικό. Σηματοδοτεί στο ποίημα αυτό την κατάσταση αλλοίωσης ενός υποκειμένου, που χάνει την εμπιστοσύνη στη συνείδησή του.

The Valley (for Cas)

Up the two steps to the front door. Take the door knob and turn it, clockwise.

Locked

Check your pockets. Look around. For what?

Back to the car.

Fossick in the glove box. Not there.

Look

in that secret spot.

Nothing.

Under the welcome mat?

Nothing.

Once again, sleep

has borrowed your keys.

Στα ποιήματα και τα φωτοποιήματα της συλλογής Το πουλί και το καμπαριό, ο Λυσιώτης μας δίνει την εντύπωση ότι δεν υπάρχει ομολογία ή αντιστοιχία μεταξύ λόγου και συμβάντος. Ο λόγος αδυνατεί να εκφράσει την πραγματικότητα που βιώνει το υποκείμενο μέσα στον σύγχρονο τεχνολογικό κόσμο.

Το άτομο νοιώθει πως τα εργαλεία του (η εικόνα και η λέξη), το προδίδουν και δεν είναι ικανά να εκφράσουν τις αλλαγές που πραγματοποιούνται γύρω του. Έτσι η σύγκρουση του με τον κόσμο αλλάζει κατεύθυνση. Εσωτερικεύεται. Η πάλη διεξάγεται εντός του. Μετατρέπεται σε θεώρηση των μέσων του. Μια σύγκρουση στο ίδιο το κέντρο της συνείδησης και των αισθημάτων που αντανακλάται στην αισθητική.

Αυτή η αμφιβολία του ποιητή για τα μέσα που διαθέτει, δίνει την εντύπωση ότι αμφισβητούνται οι συνθετικές δυνατότητες συγκρότησης της μορφής. Όπως γράφει ο Adorno: «η άρνηση της σύνθεσης καθίσταται η διοργανώτρια αρχή της μοντέρνας τέχνης» (Αισθητική θεωρία, 1970). Επίσης ο Παναγιώτης Κονδύλης στην Παρακμή του αστικού πολιτισμού, 1991., εκφράζει παρόμοια άποψη λέγοντας πως στις μεταπολεμικές κοινωνίες, το Συνθετικό-εναρμονιστικό σχήμα της σκέψης που χαρακτήριζε την πρώτη περίοδο των αστικών κοινωνιών, έχει αντικατασταθεί πλέον από το Αναλυτικό-συνδυαστικό σχήμα σκέψης. Το άτομο δεν εμφορείται από δυνατές συλλογικές αξίες. Ο σχετικισμός των αξιών των μαζικών πλουραλιστικών κοινωνιών, επιτρέπει τον αέναο συνδυασμό και ανασυνδυασμό παράτερων και ανόμοιων πολιτιστικών στοιχείων επάνω σε μια επιφάνεια, αλλά τίποτα δεν είναι εγγυημένο, και τίποτα δεν καταλήγει σε μια αρμονική σύνθεση, σε ένα αρμονικό Σύνολο.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή